

IZUM, COBISS.Net in UNESCO – Vprašanja in odgovori:

- Ali veste, da se **IZUM** v Mariboru (z zgodovinsko pogojenim in zavajajočim imenom **Institut informacijskih znanosti**) ne ukvarja z znanstvenoraziskovalno dejavnostjo, temveč že več kot 30 let razvija in vzdržuje sisteme COBISS in SICRIS/E-CRIS ter mrežo COBISS.Net?
- Ali veste, da dejavnost IZUM-a enakovredno zadeva izobraževanje, znanost, kulturo in mednarodne odnose, Vlada RS pa že 10 let odklanja vzpostavitev medresorske koordinacije strateških razvojnih usmeritev IZUM-a in mreže COBISS.Net?
- Ali veste, da je IZUM javni zavod, ki pod pogoji javne službe razvija tudi računalniške aplikacije za potrebe sistemov COBISS in SICRIS, kar pri vseh drugih informacijskih sistemih v javnem sektorju ne sodi v domeno javne službe?
- Ali veste, da je IZUM leta 2018 prevzel tudi skrb za namestitev in vzdrževanje superračunalnika (črnski posel)?
- Ali veste, da je bilo leta 2010 v knjižnični informacijski sistem COBISS.SI in mrežo COBISS.Net vključenih 399 slovenskih knjižnic, sedaj pa jih je 919 (nacionalna, 62 splošnih, 83 visokošolskih, 133 specialnih in 640 šolskih)?
- Ali veste, da je IZUM leta 2010 za razvoj in delovanje sistemov COBISS.SI in SICRIS iz državnega proračuna prejel 5.003.509 EUR, letos pa (ob znatno večjem številu knjižnic in uporabnikov) 4.867.000 EUR?
- Ali veste, da je bil leta 2010 strateški cilj IZUM-a do leta 2015 v mrežo COBISS.Net povezati vse nacionalne, splošne, visokošolske in specialne knjižnice v ciljnih državah (Albanija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Makedonija, Srbija in Hrvaška) – skupaj najmanj 1.800 knjižnic (brez nekaj tisoč šolskih)?
- Ali veste, da je bilo leta 2010 v navedenih državah (brez Hrvaške) v mrežo COBISS.Net vključenih 235 knjižnic, danes pa je vključenih nekaj nad 450 knjižnic? Strateški cilj je dosežen 25%.
- Ali veste, da naj bi letos prihodki IZUM-u od izvoza znanja (licence za uporabo programske opreme in druge storitve) znašali okrog 450.000 EUR, če bi bile vključene vse knjižnice, pa bi znašali najmanj 1.800.000 EUR?
- Ali veste, da je COBISS v Bolgariji implementiran samo v dveh knjižnicah, vse druge pa so se (tudi z mednarodno pomočjo) usmerile na druge sisteme, ker jim Slovenija ni zagotovila pričakovane razvojne pomoči?
- Ali veste, da IZUM že deset let pokriva vse stroške implementacije in delovanja sistemov COBISS in E-CRIS v Albaniji in na Kosovu, ker je Vlada RS v preteklih letih zavrnila vse predloge in dogovore s pristojnimi ministrstvi Albanije glede vključitve albanskih knjižnic v COBISS.AL?
- Ali veste, da je bilo ob koncu leta 2010 v IZUM-u zaposlenih 115 informatikov, bibliotekarjev in sodelavcev drugih izobrazbenih profilov, zaradi predvidene širitve mreže COBISS.Net pa je IZUM načrtoval povečanje števila zaposlenih na 150 v 5–10 letih?

- Ali veste, da je IZUM zaradi načrtovane širitve mreže COBISS.Net pridobil 7.2 milijona evropskih sredstev za povečanje svojih prostorskih in tehnoloških zmogljivosti?
- Ali veste, da je bivši direktor IZUM-a večkrat opozoril MIZŠ, da IZUM »z obstoječimi kadrovskimi zmogljivostmi ne more več dovolj kakovostno izvajati svojih nalog, razvoj novih proizvodov in servisov pa je omejen in upočasnen pod kritično mejo« in bi zato IZUM »moral vsako leto zaposliti vsaj enega bibliotekarja z bogatim znanjem in izkušnjami ter vsaj enega specialista za programsko opremo«?
- Ali veste, da je število zaposlenih v IZUM-u danes (31.12.2020) 117 (od tega se jih 6 usposablja za upravljanje superračunalnika), na vseh ključnih vodilnih delovnih mestih pa so še vedno isti ljudje kot pred letom 2010?
- Ali veste, da je v Strateškemu načrtu IZUM-a za obdobje 2019–2024 ([vir](#)) pri projektu »Širitev in prenos znanja v okviru mreže COBISS.Net« izpostavljen dejavnik tveganja »nenaklonjenost določenih krogov v ciljnih državah in poskusi masovnih prenosov zapisov iz COBISS-a v poljubne druge lokalne sisteme ter počasna ukinitvev uporabe sistema COBISS na račun drugih v matični državi razvitih knjižničnih informacijskih sistemov«?
- Ali veste, da je širitev mreže COBISS.Net odvisna (1) od sposobnosti IZUM-a, da s svojimi proizvodi in storitvami zadovolji potrebe uporabnikov v ciljnih državah, (2) od politične podpore in koordinacije politično-diplomatskih aktivnosti za uveljavitev sistema COBISS v ciljnih državah ter (3) od mednarodne razvojne pomoči knjižnicam v ciljnih državah pri implementaciji sistemov COBISS in E-CRIS (oprema, izobraževanje in druge spodbude)?
- Ali veste, da so do leta 2013 širitev mreže COBISS.Net občasno finančno podpirala različna ministrstva Vlade RS in ARRS, nakar je MIZŠ podporo projektu ukinil, leta 2015/2016 pa je bilo zapravljenih tudi več priložnosti za pridobitev 10 milijonov evropskih sredstev za ta projekt?
- Ali veste, da v okviru svojih mednarodnih obveznosti Slovenija največji delež dvostranske razvojne pomoči tradicionalno namenja državam Zahodnega Balkana, ki so v letu 2019 skupaj prejele 16.783.075 evrov razvojne pomoči ([vir](#)), med projekti pa po višini sofinanciranja izstopajo čistilne naprave in vodovodna omrežja?
- Ali veste, da je IZUM leta 2010 načrtoval obogatitev svojega razvojnega in izvoznega potenciala v sodelovanju z OCLC, ki med drugim vodi svetovni knjižnični katalog WorldCat, in je z njim leta 2011 podpisal pismo o nameri strateškega partnerstva, leta 2016 pa je bilo zaupanje OCLC zapravljen zaradi neke nepremišljene odločitve takratnega direktorja IZUM-a?
- Ali veste, da je bil leta 2012 sklenjen »Sporazum med Republiko Slovenijo ter Organizacijo združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco) o preoblikovanju IZUM – Regionalnega centra za knjižnične informacijske sisteme in informacijske sisteme o raziskovalni dejavnosti v Mariboru, Slovenija, v center 2. kategorije pod pokroviteljstvom Unesca in o njegovem delovanju«?
- Ali veste, da je bil leta 2016 na pobudo Evropske komisije UNESCO pripravljen prevzeti vlogo nosilca projekta COBISS.Net ([vir](#)), a Vlada RS predloga za financiranje projekta iz evropskih sredstev ni podprla in je bila s tem zapravljen priložnost za pridobitev 10 milijonov evropskih sredstev za širitev mreže COBISS.Net?

- Ali veste, da je Državni zbor RS navedeni sporazum ratificiral šele julija 2020 ([vir](#)) in je šele s tem postal pravno obvezujoč – kot mednarodna pogodba, ki se uporablja neposredno in je pod Ustavo RS in nad zakoni?
- Ali veste, da navedeni sporazum med drugim določa tudi sestavo Upravnega odbora IZUM-a? Aktualnemu UO IZUM-a v začetku februarja poteče mandat in če bo Vlada RS še naprej ignorirala Sporazum z Unescom in imenovala nov UO po obstoječem aktu o ustanovitvi IZUM-a, bo sklep o tem nezakonit.
- Ali veste, da je bila julija 2019 ustanovljena Civilna iniciativa za rešitev strateških razvojnih vprašanj javnega zavoda IZUM in projekta COBISS.Net (www.zacobiss.net), njene ugotovitve in predloge pa Vlada RS ignorira?
- Ali veste, da je IZUM v začetku decembra 2020 organiziral spletno konferenco [COBISS Meet 2020](#) z odličnim prikazom nekaterih novih pristopov in novosti v različnih segmentih sistema COBISS, a brez kakšnega prispevka na temo projekta COBISS.Net?
- Ali veste, da projekta COBISS.Net v svojih nagovorih niso omenili niti direktor IZUM-a, niti državni sekretar na MIZŠ in niti predstavnik Unesca?
- Ali veste, da je predstavnik Unesca povedal, da je zaradi nekega člana v Ustavi RS lahko začel IZUM kot Unescov center uradno delovati šele 14. 1. 2020 in karkoli je bilo storjenega pred tem ni bilo uradno priznано, o nalogah IZUM-a pa naj bi bilo treba ponovno razmisliti in jih opredeliti? Datum se ne ujema z ratifikacijo sporazuma v Državnem zboru 9. 7. 2020, razveljavitev preteklega pokroviteljstva Unesca nad aktivnostmi IZUM-a pa je verjetno le odraz prilagajanja Unesca interesom Vlade RS.
- Ali veste, da aktualni direktor dr. Aleš Bošnjak ničesar od navedenega ne problematizira?

Sedaj veste. Več na www.zacobiss.net.

Mag. Tomaž Seljak